

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

PLENUL

HOTĂRÂRE nr. 231

din 22 martie 2012

Prin nota nr. 2/32600/1154/DRUO/2011/7123/ST/2012, completată cu nota nr. 4/4047/1154/DRUO/7123/ST/2012, Direcția resurse umane și organizare a înaintat Plenului Consiliului Superior al Magistraturii propunerea Institutului Național al Magistraturii de aprobare a unui nou proiect privind pregătirea profesională a judecătorilor și procurorilor numiți în condițiile art. 33 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Analizând nota Direcției resurse umane și organizare și văzând înscrisurile atașate, Plenul reține următoarele:

Potrivit dispozițiilor art. 33 alin. 13 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, după numirea în funcția de judecător sau procuror, persoanele prevăzute la alin. (1) sunt obligate să urmeze, pe o perioadă de 6 luni, un curs de formare profesională în cadrul Institutului Național al Magistraturii, care va cuprinde în mod obligatoriu elemente de drept comunitar.

Conform dispozițiilor art. 13 alin. (1) lit. b) din Regulamentul privind modul de desfășurare a cursurilor de formare profesională continuă a judecătorilor și procurorilor

și atestare a rezultatelor obținute, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 322/2005, Institutul Național al Magistraturii elaborează programe și organizează cursuri speciale de formare profesională continuă, în această categorie fiind incluse și cursurile de 6 luni pentru judecătorii și procurorii care au fost numiți în condițiile art. 33 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, cu modificările și completările ulterioare.

Conform prevederilor art. 13 alin. (2) din Regulament, domeniile de formare, tematica, modul de organizare și desfășurare a cursurilor se aprobă de Consiliul Superior al Magistraturii, la propunerea Consiliului științific al Institutului Național al Magistraturii.

În prezent, formarea profesională a magistraților numiți în temeiul art. 33 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se desfășoară potrivit programului aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 651/03.07.2008.

Prin adresa nr. 4377/2011, Institutul Național al Magistraturii a înaintat, spre a fi supus aprobării Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, noul proiect privind pregătirea profesională a magistraților numiți în condițiile art. 33 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, aprobat de Consiliul științific al Institutului Național al Magistraturii în ședința din data de 15.12.2011.

Ulterior, prin adresa nr. 458/2012, Institutul Național al Magistraturii a înaintat tematica cursurilor de formare profesională a magistraților numiți în baza art. 33 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu propunerea creșterii duratei cursurilor de la o lună (4 săptămâni) la două luni (8 săptămâni).

I. Structura cursurilor de formare profesională prevăzute de art. 33 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Noul proiect are la bază, pe lângă dispozițiile legale invocate, Opinia nr. 4 a Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE), în concordanță cu care Consiliul științific al Institutului Național al Magistraturii apreciază că tendința pe care cursurile de formare profesională trebuie să o urmeze este aceea de a crește ponderea modulelor teoretice și practice pe care magistrații menționați mai sus trebuie să le parcurgă sub îndrumarea formatorilor Institutului, concomitent cu reducerea perioadei de practică.

Propunerea Institutului Național al Magistraturii cuprinde 3 etape de formare, cu accent mai pronunțat pe partea de module teoretice și practice pe care magistrații vor fi obligați să le urmeze, partea exclusiv practică fiind asigurată de activitatea normală din cadrul instanței sau parchetului:

1. O lună (4 săptămâni) de la numirea magistraților aceștia nu vor intra în complete de judecată, respectiv nu vor instrumenta dosare, urmând ca ei să se familiarizeze cu noul loc de muncă.

În măsura în care, totuși, volumul de activitate al instanței/parchetului impune intrarea imediată în activitate a magistraților astfel numiți, s-a propus alocarea spre soluționare a unor dosare mai puțin complexe, conform criteriilor prevăzute în art. 23 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la competența judecătorilor:

- a) cererile privind pensiile de întreținere, cererile privind înregistrările și rectificările în registrele de stare civilă, cererile privind popririle, încuviințarea executării silite, investirea cu formulă executorie și luarea unor măsuri asigurătorii;
- b) litigiile patrimoniale având ca obiect plata unei sume de bani sau predarea unui bun, în cazul în care valoarea obiectului litigiului nu depășește 100 milioane lei (10 mii lei RON);
- c) plângerile împotriva proceselor-verbale de constatare a contravențiilor și de aplicare a sancțiunilor contravenționale;
- d) somația de plată;
- e) reabilitarea;
- f) constatarea intervenției amnistiei ori grațierii;

g) infracțiunile prevăzute la art. 279 alin. 2 lit. a) din Codul de procedură penală.

De asemenea, în același sens, procurorii vor avea dreptul să pună concluzii în instanță, să efectueze și să semneze acte procedurale, înă propunerea Institutului Național al Magistraturii vizează, fără ca aceasta să fie o adăugare la lege, ca aceste activități să fie derulate sub coordonarea unui procuror definitiv, cu experiență. În acest scop, odată cu numirea magistratului, conducătorul instanței/parchetului va numi un îndrumător pentru acesta, care îi va acorda asistență și îndrumare pe tot parcursul perioadei de 6 luni.

2. Lunile 2 și 3 (8 săptămâni) ale cursului de pregătire profesională vor fi alcătuite din module teoretice și practice.

Materiile abordate, precum și ponderea lor în totalul orelor de studiu în cadrul acestor module reflectă materiile importante și ponderea acestora în planul de învățământ corespunzător formării inițiale a auditorilor de justiție.

Materiile propuse și numărul de ore aferent fiecăreia sunt următoarele:

Nr. crt.	Disciplina	Formare inițială		Propunere module judecătorești			Propunere module procuratori		
		Nr. ore. f. inițială	Pondere materie în total ore	Nr. zile judecătorești	Nr. ore judecătorești	Pondere materie în total ore	Nr. zile procuratori	Nr. ore procuratori	Pondere materie în total ore
1.	Drept civil + drept procesual civil	188	37%	12	72	30%	0	0	0%
2.	Drept penal + drept procesual penal	188	37%	12	72	30%	18	108	45%
3.	CEDO	42	8%	8	48	20%	5	30	13%
4.	Dreptul Uniunii Europene	48	9%	4	24	10%	4	24	10%
5.	etică și organizare judiciară	32	6%	4	24	10%	4	24	10%

6.	Criminalistică	16	3%	0	0	0%	9	54	23%
Total ore		514			240			240	

Tematica disciplinelor drept civil și drept procesual civil, respectiv drept penal și drept procesual penal va cuprinde inclusiv elemente de tehnică de redactare a hotărârilor.

Magistrații vor fi evaluați de către formatorii disciplinelor urmate în cadrul modulelor pe parcursul sau la terminarea acestora în vederea evaluării gradului de asimilare a cunoștințelor.

Rezultatele testelor se vor centraliza și se vor atașa la dosarul profesional al fiecărui magistrat, urmând a fi avute în vedere la prima evaluare.

3. Lunile 4, 5 și 6 (12 săptămâni) magistrații vor desfășura activitate practică la instanțele sau parchetele unde au fost numiți, constând în activitatea lor curentă.

Magistrații vor fi obligați să își întocmească un portofoliu de minim 10 hotărâri, respectiv rechizitorii, care vor fi transmise Institutului Național al Magistraturii împreună cu un referat de evaluare a activității magistratului întocmit de îndrumătorul magistratului în cauză.

II. Resurse necesare

În vederea reducerii costurilor implicate de cursurile de formare profesională pentru magistrații numiți în baza art. 33 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se propune recrutarea de formatori din partea de vest a țării, pentru a se reduce la minim cheltuielile cu deplasarea ale acestora.

În ședința din data de 05.03.2012, Comisia nr. 2 - Eficientizarea activității Consiliului Superior al Magistraturii și a instituțiilor coordonate; Parteneriatul cu instituțiilor interne și societatea civilă, și-a însușit propunerea Institutului Național al Magistraturii, cu următoarele observații:

- în materia drept civil: eliminarea temei privind Revocarea legatelor;

- în materia drept penal și drept procesual penal: este insuficientă organizarea unui singur seminar cu tema Judecata în primă instanță; la această temă trebuie să se insiste asupra administrării probelor, altele decât Testarea cu aparatul poligraf; la tema Infracțiuni, pregătirea trebuie să se axeze și pe studierea altor tipuri de infracțiuni, pe lângă cele menționate; la pregătirea procurorilor, eliminarea din tematică a art. 214 Cod procedură penală;

- la disciplina CEDO: să se insiste pe problematica procesului echitabil.

Față de cele expuse, în temeiul prevederilor art. 33 alin. (13) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, art. 36 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, art. 13 alin. (1) lit. b) și art. 13 alin. (2) din Regulamentul privind modul de desfășurare a cursurilor de formare profesională continuă a judecătorilor și procurorilor și atestare a rezultatelor obținute, aprobat prin Hotărârea Plenumului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 322/2005, prin vot direct și secret, cu majoritatea voturilor membrilor prezenți;

PLENUL CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII HOTĂRĂȘTE

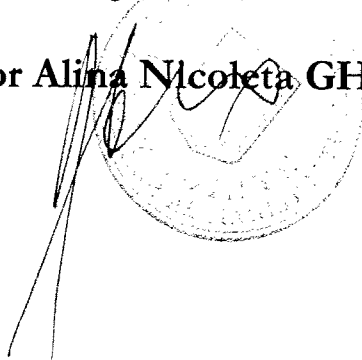
Art.1 - Aprobarea Programului privind pregătirea profesională a judecătorilor și procurorilor numiți în condițiile art. 33 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu completările și modificările ulterioare, înaintat de Institutul Național al Magistraturii, conform Anexei, parte integrantă din prezenta hotărâre, cu observațiile formulate de Comisia nr.2 „Eficientizarea activității Consiliului Superior al Magistraturii și a instituțiilor coordonate; Parteneriatul cu instituțiile interne și societatea civilă”.

• **Art.2** - Prezenta Hotărâre nr. 231/22.03.2012 se comunică Direcției resurse umane și organizare și Institutului Național al Magistraturii, pentru a fi pusă în aplicare, conform legii.

Data în București, la data de 22 martie 2012

Președinte,

Judecător Alina Nicoleta GHICA

**Pregătirea profesională a magistraților numiți în baza art. 33 din
Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată,
cu modificările și completările ulterioare**

**I. Structura cursurilor de formare profesională prevăzute de art. 33 din
Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată,
cu modificările și completările ulterioare.**

Conform prevederilor art. 33 alin. (13) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, judecătorii și procurorii numiți în baza alineatului 1 al acestui articol „sunt obligate să urmeze, pe o perioadă de 6 luni, un curs de formare profesională în cadrul Institutului Național al Magistraturii, care va cuprinde în mod obligatoriu elemente de drept comunitar”.

Din 2004 până în prezent, din cauza constrângerilor bugetare, judecătorii și procurorii astfel numiți au urmat diferite forme ale cursului de formare profesională. Având în vedere că potrivit Opiniei nr. 4 a Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE), și acești magistrați trebuie să beneficieze de formare inițială, tendința pe care cursurile de formare profesională trebuie să o urmeze este aceea de a crește ponderea modulelor teoretice și practice pe care magistrații menționați mai sus trebuie să le parcurgă sub îndrumarea formatorilor Institutului Național al Magistraturii, concomitent cu reducerea perioadei de practică.

Programul cuprinde 3 etape de formare, cu accent mai pronunțat pe partea de module teoretice și practice pe care magistrații vor fi obligați să le urmeze, partea exclusiv practică fiind asigurată de activitatea normală din cadrul instanței sau parchetului:

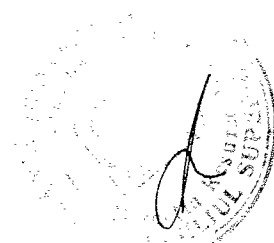
1. O lună (4 săptămâni) de la numirea magistraților aceștia nu vor intra în complete de judecată, respectiv nu vor instrumenta dosare, urmând ca ei să se familiarizeze cu noul loc de muncă.

În măsura în care, totuși, volumul de activitate al instanței/parchetului impune intrarea imediată în activitate a magistraților astfel numiți, vor fi alocate spre soluționare dosare mai puțin complexe, conform criteriilor prevăzute în art. 23 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la competența judecătorilor și procurorilor stagiați:

- a) cererile privind pensiile de întreținere, cererile privind înregistrările și rectificările în registrele de stare civilă, cererile privind popririle, încuviințarea executării silite, investirea cu formulă executorie și luarea unor măsuri asigurătorii;
- b) litigiile patrimoniale având ca obiect plata unei sume de bani sau predarea unui bun, în cazul în care valoarea obiectului litigiului nu depășește 100 milioane lei (10 mii lei RON);
- c) plângerile împotriva proceselor-verbale de constatare a contravențiilor și de aplicare a sancțiunilor contravenționale;
- d) somația de plată;
- e) reabilitarea;
- f) constatarea intervenției amnistiei ori grațierii;
- g) infracțiunile prevăzute la art. 279 alin. 2 lit. a) din Codul de procedură penală.

De asemenea, în același sens, procurorii vor avea dreptul să pună concluzii în instanță, să efectueze și să semneze acte procedurale, însă aceste activități să fie derulate sub coordonarea unui procuror definitiv, cu experiență.

În acest scop, odată cu numirea magistratului, conducătorul instanței/parchetului va numi un îndrumător pentru acesta, care îi va acorda asistență și îndrumare pe tot parcursul perioadei de 6 luni.

2. Lunile 2 și 3 (8 săptămâni) ale cursului de pregătire profesională vor fi alcătuite din module teoretice și practice.

Materiile abordate, precum și ponderea lor în totalul orelor de studiu în cadrul acestor module reflectă materiile importante și ponderea acestora în planul de învățământ corespunzător formării inițiale a auditorilor de justiție.

Materiile și numărul de ore aferent fiecăreia:

Nr. crt.	Disciplina	Formare inițială		Propunere module judecătorești			Propunere module procurori		
		Nr. ore. f. inițială	Pondere materie în total ore	Nr. zile judecătorești	Nr. ore judecătorești	Pondere materie în total ore	Nr. zile procurori	Nr. ore procurori	Pondere materie în total ore
1.	Drept civil + drept procesual civil	188	37%	12	72	30%	0	0	0%
2.	Drept penal + drept procesual penal	188	37%	12	72	30%	18	108	45%
3.	CEDO	42	8%	8	48	20%	5	30	13%
4.	Dreptul Uniunii Europene	48	9%	4	24	10%	4	24	10%
5.	Etică și organizare judiciară	32	6%	4	24	10%	4	24	10%
6.	Criminalistică	16	3%	0	0	0%	9	54	23%
Total ore		514			240			240	

Tematica disciplinelor drept civil și drept procesual civil, respectiv drept penal și drept procesual penal va cuprinde inclusiv elemente de tehnică de redactare a hotărârilor.

Magistrații vor fi evaluați de către formatorii disciplinelor urmate în cadrul modulelor pe parcursul sau la terminarea acestora în vederea evaluării gradului de asimilare a cunoștințelor.

Rezultatele testelor se vor centraliza și se vor atașa la dosarul profesional al

fiecărui magistrat, urmând a fi avute în vedere la prima evaluare.

3. Lunile 4, 5 și 6 (12 săptămâni) magistrații vor desfășura activitate practică la instanțele sau parchetele unde au fost numiți, constând în activitatea lor curentă.

Magistrații vor fi obligați să își întocmească un portofoliu de minim 10 hotărâri, respectiv rechizitorii, care vor fi transmise Institutului Național al Magistraturii împreună cu un referat de evaluare a activității magistratului întocmit de îndrumătorul magistratului în cauză.

II. Resurse necesare

În vederea reducerii costurilor implicate de cursurile de formare profesională pentru magistrații numiți în baza art. 33 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se propune recrutarea de formatori din partea de vest a țării, pentru a se reduce la minim cheltuielile cu deplasarea ale acestora.

JUDECĂTORI

DREPT CIVIL, DREPT PROCESUAL CIVIL

UNITATI TEMATICE

Seminarul I

1. Cereri de sesizare a instanței (cererea de chemare în judecată, cererea reconvențională, cererea de intervenție, cererea de chemare în garanție).

Măsură și sancțiuni procesuale relative la diferitele neregularități ale actelor de investire a instanței. Aplicații practice.

2. Încuviințarea și administrarea probelor în procesul civil. Aspecte teoretice.

3. Contracte. Contractul de întreținere. Delimitare față de contractul de vânzare-cumpărare.

Aplicații practice (întocmirea unei încheieri de încuviințare a probe-lor; studiu dosar având ca obiect rezoluțiunea unui contract de întreținere, soluție, discutarea soluției și a motivării).

Seminarul II

Excepțiile procesuale.

Enumerare, clasificare, procedura de soluționare, ordinea soluționării excepțiilor.

Aplicații practice pe aspectul soluționării următoarelor excepții:

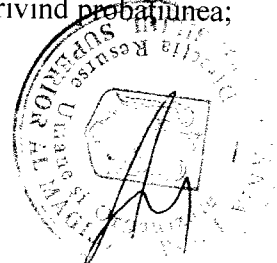
- Lipsa calității procesuale active.
- Lipsa de interes.
- Autoritatea de lucru judecat.
- Excepția de neconstituționalitate.
- Lipsa capacității procesuale de folosință.
- Prescripția dreptului material la acțiune (studiere dosare, soluționarea excepțiilor, motivarea soluțiilor).

Aplicație practică pe aspectul ordinii soluționării excepțiilor.

Seminarul III

Legile de reparație în materia: fondului funciar, imobilelor preluate abuziv de stat, obiectelor din metale prețioase.

1. Legea nr. 18/1991, legea nr. 1/2000. Aspecte teoretice și practice privind: reconstituirea dreptului de proprietate, constituirea dreptului de proprietate, anularea titlurilor de proprietate. Aplicații practice (studiu dosare având ca obiect: reconstituirea dreptului de proprietate, aspecte speciale privind probațiunea; constituirea dreptului de proprietate, întinderea dreptului).

2. Legea nr. 10/2001. Aspecte teoretice și practice privind: analiza valabilității titlului statului, nulitatea actelor de înstrăinare având ca obiect imobile preluate abuziv de stat, obligația unității deținătoare de a răspunde la notificare. Aplicații practice.

3. Ordonanța nr. 190/2000. Legea nr. 591/2004. Aspecte teoretice. Aplicație practică (bunuri confiscate în temeiul unei hotărâri penale).

Seminarul IV

Executarea silită:

1. Încuviințarea cu formulă executorie: cererea de investire; verificările efectuate de instanță; procedura de judecată; căi de atac; încuviințarea hotărârii arbitrale.

2. Încuviințarea executării silite: cererea de investire; verificările efectuate de instanță; procedura de judecată; căi de atac.

3. Contestația la executare și contestația la titlu.

Aspecte teoretice. aplicații practice (încheierea de încuviințare a executării; contestație la executare; contestație la titlu).

DREPT PENAL și DREPT PROCESUAL PENAL

SEMINARUL I

I. Judecata în primă instanță

a) Verificarea legalității luării măsurii arestării preventive, menținerea, înlocuirea, revocarea măsurii arestării preventive.

b) Verificarea sesizării instanței

– Verificarea regularității actului de sesizare. Soluții adoptate în caz de neregularitate a actului de sesizare. Cazurile de nulitate formale și nulități procesuale.

– Nulitatea rezultând din încălcarea dispozițiilor relative la asistența inculpatului de către apărător, când este obligatorie potrivit legii;

– Verificarea competenței instanței. Cazuri de declinare a competenței.

– Încălcarea normelor procedurale la momentul întocmirii actelor de procedură pe parcursul urmăririi penale. Neprezentarea materialului de urmărire penală- distincții.

c) Judecata în cazul recunoașterii vinovăției-art. 320/ 1 Cpp

d) Cercetarea judecătorească

– Aplicarea dispozițiilor Legii 211/2004.

– Constituirea de parte civilă – persoană incapabilă.

– Exercițarea acțiunii civile de procuror în procesul penal.

– Publicitatea/caracterul secret al ședinței de judecată.

– Introducerea în cauză a persoanelor responsabile civilmente și a asigurătorului.

– Citirea actului de sesizare al instanței.

e) Administrarea probelor

– Audierea inculpatului (dreptul la tăcere – componentă a dreptului de apărare) audierea părții vătămate (se poate recurge și la art. 86 indice 4 C.p.p.).

– Audierea martorului minor (în prezența părintelui, lipsa părintelui – Nulitate relativă).

– Protecția datelor de identificare a martorului (Legea protecției datelor de identificare a martorilor).

– Testarea cu aparatul poligraf.

– Valoarea probantă a declarației inculpatului, părții vătămate și a martorilor.

f) Restituirea cauzei la parchet.

g) Schimbarea încadrării juridice.

h) Extinderea procesului penal cu privire la alte acte materiale, alte persoane, alte fapte.

SEMINARUL II

I. Procedura în cauzele în care sunt cercetați inculpații minori

1) Consecințele juridice ale nerespectării dispozițiilor art.481 C.p.p.;

- 2) Nulitatea rezultând din încălcarea dispozițiilor relative la asistența inculpatului de către apărător;
- 3) Nulitatea rezultând din încălcarea dispozițiilor relative la efectuarea referatului de evaluare;
- 4) Părțile chemate la judecarea cauzei.
- 5) Judecata în cauzele în care sunt cercetați atât inculpații minori, cât și inculpații majori. Procedura în cauzele în care minorul a împlinit 18 ani înainte de sesizarea instanței și pe parcursul cercetării judecătorești;
- 6) Desfășurarea ședinței de judecată.

II. Atribuțiile instanței în faza de urmărire penală

– Arestarea preventivă – procedura soluționării propunerii de arestare preventivă, a cererii de prelungire a arestului preventiv, cererea de înlocuire și revocare a măsurii preventive, cererea de liberare provizorie sub control judiciar și pe cauțiune.

III. Percheziția

IV. Plângerea împotriva soluțiilor de urmărire și netrimitere în judecată pronunțate de procuror (art.278 indice 1 C.p.p.). Aspecte teoretice și practice.

IV. Infracțiuni contra patrimoniului

– Situație premisă, subiecți, latură obiectivă, latură subiectivă. Aspecte teoretice și practice.

SEMINARUL III

I. Contestația la executare

- Cazuri.
- Procedură de soluționare.
- Aspecte teoretice și practice.

II. Amânarea și întreruperea executării pedepselor

- Cazuri.

III. Contopirea pedepselor (art.449 C.p.p.).

IV. Individualizarea pedepselor.

- Stabilirea pedepsei în caz de concurs de infracțiuni și recidivă.
- Suspendarea executării pedepsei.

V. Infracțiuni privind viața sexuală

- Situație premisă, subiecți, latură obiectivă, latură subiectivă. Aspecte teoretice și practice.

SEMINARUL IV

I. Căile extraordinare de atac

- Revizuirea. Cazuri. Procedura de soluționare. Aspecte teoretice și practice
- Contestația în anulare. Procedură de soluționare. Aspecte teoretice și practice.

II. Cooperare judiciară internațională în materie penală

- Transferul persoanelor condamnate.
- Extrădarea.
- Recunoașterea hotărârilor penale.

III. Infracțiuni prevăzute de legi speciale (OUG 195/2002, Legea nr. 241/2005 privind evaziunea fiscală).

SEMINARUL V

I. Noul Cod Penal.

Partea generală. Institutii noi. Renunțarea la aplicarea pedepsei. Aminarea aplicării pedepsei.
Partea Specială a Noului Cod Penal.

SEMINARUL VI

I. Noul Cod de Procedura Penală.

Institutii noi. Judecatorul de drepturi si libertati. Judecatorul de Camera Preliminara. Masuri preventive. Proceduri speciale.

DREPTUL UNIUNII EUROPENE

Scopul general al cursului

Scopul general al cursului este conștientizarea rolului care revine magistraților atât cu privire la aplicarea dreptului UE relativ la propriul nostru sistem de drept, cât și cu privire la interacțiunea cu Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

Obiectivele generale ale cursului

- familiarizarea magistraților cu noțiunile specifice dreptului UE;
- identificarea referințelor corecte pentru o viitoare aplicare a acestora;
- înțelegerea rolului și incidenței dreptului UE raportat la dreptul intern;
- cunoașterea modului general de aplicare a normelor europene;
- analiza și aplicarea normelor europene în domenii specifice ale dreptului.

Unitățile tematice

I. Cadrul constituțional specific Uniunii Europene post-Lisabona

Teme:

1. Cadrul constituțional specific Uniunii Europene

- procesul de integrare europeană
- structura constituțională a Uniunii Europene
- valorile și obiectivele Uniunii Europene
- principalele instituții ale UE și atribuțiile lor
- rolul care revine Curții de Justiție a Uniunii Europene

2. Izvoarele specifice dreptului UE

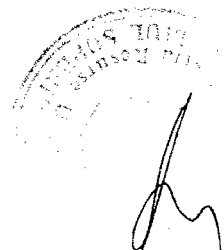
- izvoare primare și derivate
- reflecție asupra diferențelor dintre diversele tipuri de acte adoptate de instituțiile UE.
- părțile principale ale unei hotărâri pronunțate de către CJUE, sugestii de citire rapidă, surse electronice (curia, Eur-Lex)

II. Competențele generale ale magistraților în aplicarea dreptului UE

Teme:

1. Aplicarea cu prioritate a dreptului UE în anumite condiții, cu înlăturarea dreptului intern contrar, fără a recurge la sesizarea Curții Constituționale cu o excepție de neconstituționalitate.

- în ce constă obligația aplicării acestui principiu de către magistrați?

- aplicarea acestui principiu de către Curtea Constituțională din România și de către instanțele judecătorești

2. Efectul direct al anumitor norme UE; obligația de interpretare pe cât posibil a dreptului intern în conformitate cu directivele relevante.

- condițiile necesare pentru ca prevedere de tratat să aibă efect direct
- importanța tipului de raporturi juridice dintre părțile unui litigiu pentru aplicarea teoriei efectului direct
- efectul juridic al regulamentelor și deciziilor adoptate de instituțiile UE
- condițiile necesare pentru ca o normă de directivă să aibă efect direct
- importanța termenului de transpunere al unei directive? După ce statul a transpus o directivă, mai poate o persoană să invoce direct prevederile directivei în instanță?
- cunoaște limite teoria efectului direct în dreptul penal?
- obligația de interpretare conformă aflată în sarcina instanțelor judecătorești
- noțiunea de „interpretare *contra legem*”

3. Trimiterea cererilor pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare către CJUE și aplicarea hotărârilor preliminare ale CJUE

- sediul materiei – distincții relevante ante și post-Lisabona
- trimiterile în interpretare
- trimiterile în stabilirea validității
- prezumția de relevanță a întrebărilor
- redactarea cererii preliminare
- soluțiile pe care le poate pronunța Curtea de Justiție într-o cerere preliminară
- efectele unei hotărâri preliminare
- situațiile în care CJUE respinge o cerere preliminară ca inadmisibilă
- consecințele nerespectării obligației de trimitere: răspunderea statului
- situația trimitărilor preliminare din România

III. Interpretarea și aplicarea normelor europene în domenii specifice: protecția consumatorului

- Directiva 93/13/EC privind clauzele abuzive

IV. Cooperarea judiciară în cadrul spațiului de libertate, securitate și justiție

Teme:

1. Introducere în domeniul cooperării judiciare în materie civilă

- cadru general
- folosirea Atlasului judiciar european în materie civilă
- comunicarea actelor judiciare și extrajudiciare (Regulamentul nr. 1393/2007)
- somația europeană de plată (Regulamentul nr. 1896/2006)
- recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești: cazul specific al Regulamentului nr. 2201/2003 în materie matrimonială și parentală

2. Introducere în domeniul cooperării judiciare în materie penală

- cadru general
- mandatul european de arestare

Variantă de agendă

Ziua 1

Dimineața: I și II.1, II.2

După-amiaza: aplicarea principiilor la domeniul specific al protecției consumatorului (III)

Ziua 2

II.3 (trimiteri preliminare)

Ziua 3

Dimineața: IV.1

După-amiaza: IV.2

CONVENȚIA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

SEMINARUL I

INTRODUCERE ÎN CONVENȚIA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

1. Convenția (istoric/geneză și evoluție, ratificarea de către România)
2. Ierarhia normelor, potrivit Constituției – rangul Convenției
3. Instituții/mecanismul de protecție a drepturilor omului: Curtea Europeana, Comitetul Miniștrilor și executarea hotărârilor CEDO
4. Procedura în fața Curții Europene a Drepturilor Omului
5. Competența Curții: personală (calitatea de victimă) /materială /temporală /teritorială)
6. Condiții de admisibilitate pentru plângerile individuale. Protocolul 14.
7. Propunere de studiu de caz: hotărârea *Pantea împotriva României* și *Păduraru împotriva României*.

SEMINARUL II

Dreptul la viață. Interzicerea relelor tratamente.

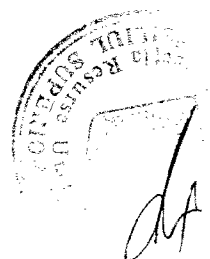
Dreptul la libertate și siguranță.

Interzicerea discriminării

- Definirea dreptului la viață;
- Aprecierea gradului de gravitate pentru « rele tratamente »;
- Obligația de anchetă efectivă;
- Condițiile privării de libertate; garanțiile pentru deținuți;
- Probleme speciale în cauzele împotriva României pe articolele 2, 3, 5 și 14 din Convenție.

Jurisprudența CEDO discutată la seminarul nr. 2:

1. Hotărârea CEDO în cazul *Bursuc împotriva României* (din 12 octombrie 2004);
2. Hotărârea CEDO în cazul *Carabulea împotriva României* (din 13 iulie 2010) ;
3. Hotărârea CEDO în cazul *Pantea împotriva României* (din 3 iunie 2003);
4. Hotărârea CEDO în cazul *Mugurel Soare împotriva României* (din 22 februarie 2011)
5. Hotărârea CEDO în cazul *Varga împotriva României* (din 1 aprilie 2008)
6. Hotărârea CEDO în cazul *Calmanovici împotriva României* (din 1 iulie 2008)
7. Hotărârea CEDO în cazul *Samoilă și Cionca împotriva României* (din 4 martie 2008)

SEMINARUL III

Dreptul la un proces echitabil

Dreptul la respectarea bunurilor sale

1. Sfera noțiunii de proces echitabil
2. Garanțiile specifice pentru acuzați
3. Probleme speciale în cauzele împotriva României pe articolul 6 din Convenție
4. Noțiunea de «bun»; privarea de proprietate, condiții
5. Probleme speciale în cauzele împotriva României pe articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

Jurisprudența CEDO discutată la seminarul nr. 3:

Dreptul la un proces echitabil

8. Hotărârea CEDO în cazul *Brumărescu împotriva României* (din 28 octombrie 1999)
9. Hotărârea CEDO în cazul *Weissman împotriva României* (din 24 mai 2006)
10. Hotărârea CEDO în cazul *Faimblat împotriva României* (din 13 ianuarie 2009)
11. Hotărârea CEDO în cazul *Androne împotriva României* (din 22 decembrie 2004)
12. Hotărârea CEDO în cazul *Glod împotriva României* (din 16 septembrie 2003)
13. Hotărârea CEDO în cazul *Albina împotriva României* (din 28 aprilie 2005)
14. Hotărârea CEDO în cazul *Abramiuc împotriva României* (din 24 februarie 2009)
15. Hotărârea CEDO în cazul *Maszni împotriva României* (din 21 septembrie 2006)
16. Hotărârea CEDO în cazul *Stoianova și Nedelcu împotriva României* (din 4 august 2005)
17. Hotărârea CEDO în cazul *Anghel împotriva României* (din 4 octombrie 2007)
18. Hotărârea CEDO în cazul *Boldea împotriva României* (din 15 februarie 2007).
19. Hotărârea CEDO în cazul *Buzescu împotriva României* (din 24 mai 2005).
20. Hotărârea CEDO în cazul *Lupaș împotriva României* (din 14 decembrie 2006)

21. Hotărârea CEDO în cazul *Radovici si Stănescu împotriva României* (din 2 noiembrie 2006)
22. Hotărârea CEDO în cazul *Viașu împotriva României* din 9 decembrie 2008).

SEMINARUL IV

Libertatea de exprimare.

Dreptul la viață privată și familială, la respectarea domiciliului și corespondenței. Libertatea de conștiință și religie.

Libertatea de întrunire și asociere.

- Libertatea de exprimare: definirea conceptelor, restricțiile, libertatea presei.
- Sfera vieții private; noțiunea de « viață familială », de « domiciliu » și « corespondență»; ingerințe; condiții.
- Libertatea de conștiință și religie.
- Libertatea de întrunire și asociere.
- Probleme speciale în cauzele împotriva României pe articolele 8-11 din Convenție.

Jurisprudența CEDO discutată la seminarul nr. 4:

23. Hotărârea CEDO în cazul *Dalban împotriva Romaniei* (din 28 septembrie 1999);
24. Hotărârea CEDO în cazul *Cumpănă și Mazăre împotriva Romaniei* (din 17 decembrie 2004) – Marea Cameră;
25. Hotărârea CEDO în cazul *Sabou și Pârcălab împotriva Romaniei* (din 28 septembrie 2004);
26. Hotărârea CEDO în cazul *Ignaccolo-Zenide împotriva Romaniei* (din 25 ianuarie 2001);
27. Hotărârea CEDO în cazul *Pini și Bertani, Manera și Atripaldi împotriva Romaniei* (din 22 iunie 2004);
28. Hotărârea CEDO în cazul *Partidul Comuniștilor Nepeceriști împotriva Romaniei* (din 25 ianuarie 2005).

PROCURORI

TEMATICA DREPT PENAL ȘI DREPT PROCESUAL PENAL

Partea 1 – 3 zile

1. Urmărirea penală

- Competența organelor de urmărire penală și sesizarea: art.45, art.208, art.209, art.215 CPP, art.221 și urm.
- Abținerea și recuzarea
- Supravegherea exercitată de procuror în activitatea de urmărire penală
- Efectuarea urmăririi penale (neînceperea urmăririi penale, începerea urmăririi penale, desfășurarea urmăririi penale, încetarea urmăririi penale, scoaterea de sub urmărire penală, prezentarea materialului de urmărire penală, trimiterea în judecată). Ordinul privind înregistrarea și circuitul dosarelor penale, precum și evidența unitară a activității de urmărire penală. Ordinul privind înregistrarea și evidența dosarelor referitoare la fapte cu autori neidentificați.
- Plângerea împotriva măsurilor și actelor de urmărire penală.

Activitățile practice vor consta în redactarea unor acte procesuale și procedurale cum ar fi: rezoluția de confirmare/ infirmare a începerii urmăririi penale, rezoluția de începere a urmăririi penale, procesul verbal de aducere la cunoștință a învinuirii și a dreptului de a fi asistat de avocat (art. 6 Cp.p.), ordonanța de punere în mișcare a acțiunii penale, rezoluția de neîncepere a urmăririi penale, ordonanța/rezoluția de scoatere de sub urmărire penală, încetare a urmăririi penale, clasare, scoatere de sub urmărire penală cu aplicarea art. 18 din Codul penal, proces verbal de prezentare a materialului de urmărire penală, rechizitoriu, notă de dispoziții (art.216 alin. 3 și 4 din C.p.p.) ordonanța de declinare a competenței, rezoluție de reunire a cauzelor, comunicarea soluției etc.

2. Procedura plângerii prealabile

- Actul prin care se pune în mișcare acțiunea penală
- Titularii plângerii prealabile(persoane fizice, persoane juridice, mandatarul)
- Procedura în caz de conexitate sau de indivizibilitate

3. Procedura în cauzele în care sunt cercetați inculpați minori

Partea 2 – 2 zile

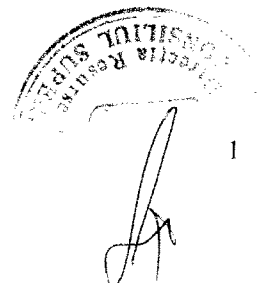
1. Măsuri preventive și alte măsuri procesuale

- Reținerea (condițiile reținerii, durata reținerii)
- Obligarea de a nu părăsi localitatea
- Obligarea de a nu părăsi țara
- Arestarea preventivă a învinuitului și inculpatului
- Liberarea provizorie sub control judiciar și liberarea provizorie pe cauțiune

Măsuri de siguranță

Măsuri asigurătorii; restituirea bunurilor, restabilirea situației anterioare

2. Nulitățile

1

3. Termenele

4. Percheziția și ridicarea de obiecte sau înscrisuri

5. Interceptările și înregistrările audio sau video.

În cadrul activităților practice se vor redacta acte procesuale și procedurale (propunerea de arestare preventivă a învinutului/ inculpatului, ordonanța de reținere, ordonanța de luare a măsurii preventive a obligării de a nu părăsi localitatea/țara, ordonanța de luare a măsurilor asiguratorii, ordonanța potrivit art.91/2 CPP, rezoluția potrivit art.98 alin.1/1 și art.99 CPP etc).

Partea 3 – 3 zile

1. Administrarea probelor

- Audiarea inculpatului (dreptul de tăcere – componentă a dreptului la apărare)
- Audiarea persoanei vătămate
- Audiarea martorului și a martorului minor
- Protecția datelor de identificare a martorilor (Legea protecției datelor de identificare a martorilor)
- Testarea cu aparatul poligraf
- Constatări tehnico-stiințifice/expertize

2. Desfășurarea ședinței de judecată. Participarea procurorului la ședința de judecată

3. Apelul și recursul

4. Contestația la executare

5. Amânarea și întreruperea executării pedepsei

6. Contopirea pedepselor

7. Revizuirea

8. Contestația în anulare

9. Reabilitarea

Partea 4 – 2 zile

1. Infracțiuni contra patrimoniului

2. Infracțiuni privind viața sexuală

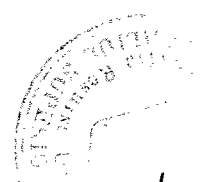
3. Infracțiuni prevăzute în legi speciale (OUG nr.195/2002, Legea nr.241/2005, Legea nr.78/2000, Codul silvic).

4. infracțiuni contra vieții, integrității corporale și a sănătății / Lovirea și vătămarea integrității corporale sau a sănătății: art.180-art.182, art.184

5. infracțiuni de serviciu sau în legătură cu serviciul: art.246 – art.249 și art.250

6. infracțiuni de fals: art.288-art.292

infracțiuni care aduc atingere unor relații privind conviețuirea socială: art.305, art.306, art.307, art.321, art.323 aspecte teoretice și cazuri practice, spețe ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și ale curților de apel

CRIMINALISTICA

Seminar I

1. NOTIUNI INTRODUCTIVE (30 min.)

a. OBIECTUL CRIMINALISTICII - familiarizarea cu conceptul (expunere teoretica)

- scurta istorie
- definiția criminalisticii in accepțiunea sa moderna
- caracterul autonom si unitar, obiectivele si sarcinile criminalisticii in lumina evoluției moderne a fenomenului infracțional
- structura tripartita a criminalisticii: tehnica criminalistica, tactica criminalistica si metodică de cercetare
- rolul procurorului in actualul sistem - competențe

b. METODELE DE CERCETARE CRIMINALISTICA (expunere, exemplificare)

- metode tehnico-științifice
- metodele de cercetare a urmelor in sens larg(cu accent pe procedeele specifice de căutare, fixare si studiere a urmelor create cu prilejul săvârșirii infracțiunii);expunere, exemplificare
- metodele de efectuare a experimentelor,a verificărilor sau a examenelor comparative pentru stabilirea împrejurărilor în care s-au comis infracțiunile cercetate sau ale altor date legate de săvârșirea acestora;expunere,exemplificare
- metode tactice pentru ascultarea de persoane, urmarirea si arestarea infractorilor
- metode specifice altor științe cu care interacționează criminalistica-accent pe pluridisciplinaritate
- procedee polițienești destinate conducerii unei anchete inclusiv stingerii probelor infracțiunii(politia tehnica)
- procedee științifice - expertiza urmelor si probelor materiale(politia științifică)
- procedee juridice destinate administrării probelor infracțiunii potrivit normelor de drept

2.IDENTIFICAREA CRIMINALISTICA (expunere teoretica-1 ora)

a. NOTIUNI DE BAZA-15 min.

- definiția ,clasificarea

A handwritten signature in black ink is written over a circular stamp. The stamp contains some text, but it is mostly illegible due to the signature and the quality of the scan.

- noțiunile de identificare și identitate în sens criminalistic
- procesul identificării criminalistice-obiect, faze, metode (analiza/sinteza, examinarea comparativă)

b. SISTEME DE IDENTIFICARE (45 min.) - prezentarea sistemelor, a metodelor folosite în identificare, frecvența reușitei identificării, aspecte legate de legislație, tehnica precară:

- cartotecile criminalistice;
- dactiloscopia și sistemul AFIS;
- fonoscopia;
- sistemul OMNITRAK;
- sistemul modului de operare (M.O.S)
- identificarea după fotografie, sistemul Imagertrak;
- identificarea după semnalmente exterioare, portretul vorbit
- profilul AND (kit-ul ABI Identifiler), considerații privind implicațiile AND în cercetarea criminalistică
- profiling-ul criminal (criminal profiling)- definire, concept, utilitate, mod de realizare
- experiența FBI (Behavioral Science Unit)
- implementarea conceptului în România și valorificarea datelor obținute în accepțiunea reglementării juridice date de Codul de penă și probe
- semnătura oculară și identificarea;
- identificarea antropologică;
- identificarea după urmele plantare, dinți, buze, urechi, unghii, urmele biologice (enumerare, acestea urmând a fi tratate separat)
- identificarea persoanei după scris (enunțare, urmând a fi tratat separat)
- tehnica poligraf - descrierea tehnicii și dezbateri privind valența probatorie

3.FOTOGRAFIA JUDICIARĂ (1 ora)

- expunere teoretică

- prezentarea de albume foto judiciare pentru ilustrarea fotografiilor de semnalmente si de urmărire
- ilustrarea fotografiilor de la locul faptei, de reconstituire, de percheziție si de examinare folosindu-se preluări de imagine din cazuistica curenta

a. NOTIUNI GENERALE (15 min.)

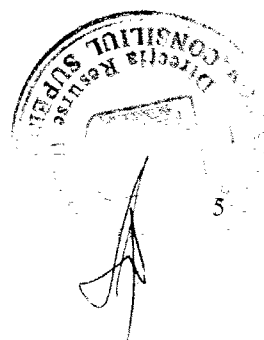
- definire
- locul si rolul in cadrul tehnicii criminalistice
- procedee speciale de prelucrare a imaginilor fotografice (slăbirea imaginilor fotografice, întărirea imaginilor fotografice si virarea imaginilor fotografice)

b. FOTOGRAFIA JUDICIARA OPERATIVA (30 min.)

- **Fotografiile de la locul faptei** (enumerare, mod de executare, reguli tactice, utilitate, valorificare probatorie):
  - fotografia de orientare (in context fotografia cu vedere deasupra, procedeul combinat fotografie-fotogrammetrie)
  - fotografia schiță
  - fotografia obiectelor principale
  - fotografia de detaliu
  - fotografia urmelor
  - măsurători fotografice
- **Folosirea filmului si a videofonogramei judiciare** (particularități, avantaje/dezavantaje, valențe probatorii)
- **Fotografia de reconstituire** (mod de executare, reguli tactice)
- **Fotografia de percheziție** (mod de executare, reguli tactice)
- **Fotografia semnalmentelor**:
  - fotografia de identificare, fotografia de urmarire,
  - fotografia de identificare a cadavrelor (mod de executare, reguli tactice);
  - sistemul Imagetrak

c. FOTOGRAFIA DE EXAMINARE (15 min.) - enumerare, expunere teoretica

- **Fotografia de comparație** (enumerare, descriere, mod de realizare, utilitate, aplicații practice):
  - fotografia prin juxtapunere,
  - fotografia prin suprapunere,
  - varianta continuității liniare
- **Microfotografiile** - importanta microscopelor de comparație (aplicații practice)

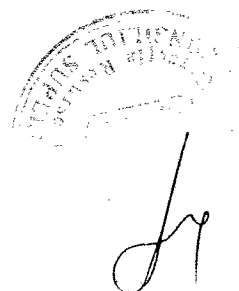

4. URMELE(1 ora) - (expunere teoretica si exemplificare practica prin fotografia de urme executata in cazuri concrete)

- Noțiunea de urma criminalistică.Traseologia(definire,domeniu de aplicare)
- Criterii de clasificare a urmelor criminalistice(enumerare,delimitare,domeniu de aplicare):
  - după factorii care au determinat apariția urmei
  - după natura urmei(definire,exemplificare) :
    - urmele de reproducere
    - urmele formate din obiecte si felurite substanțe
    - urmele sonore si olfactive
    - urmele vizibile si urmele latente
    - macro și microurmele
    - urmele produse prin incendii si explozii
  - după modul de formare(definire,exemplificare):
    - urmele statice,
    - urmele dinamice,
    - urmele de adâncime,
    - urmele de suprafață si urmele de adâncime
- Aspecte practice privind cercetarea si interpretarea urmelor de mâini – noutăți criminalistice privind prelevarea urmelor de mâini de pe corpul uman si de pe suporturi vegetale(frunze,iarba)
- Expertiza dactiloscopica(obiective,dispunerea expertizei,utilizarea concluziilor,limite)
- Particularități privind cercetarea urmelor biologice de natura umana in cazul infracțiunilor săvârșite cu violenta si a celor la viata sexuala - expertiza urmelor de sânge(obiective concrete) si expertiza urmelor de sperma(forme si aspecte de prezentare a urmelor,căutare, fixare, ridicare si examinarea de laborator, obiective concrete ale expertizei)
- Urmele instrumentelor de spargere(definire, clasificare, activități practice de descoperire,fixare si ridicare a urmelor,valorificarea probatorie)

5.BALISTICA JUDICIARA (1ora 30 min.) - (expunere teoretica, utilizare de schițe si imagini)

- Noțiuni generale despre armele de foc(părți componente,clasificarea armelor de foc, muniția armelor de foc)
- Urmele armei imprimate pe muniție (caracteristici,mod de formare,valoarea in cadrul procesului de identificare)
- Urmele împușcăturii create de proiectil si de factorii suplimentari ai împușcăturii
- Particularitățile cercetării locului faptei in infracțiunile comise cu arme de foc

- Problematika stabilirii distantei si directiei de tragere
- Rolul interpretării medico-legale a leziunilor traumatice specifice in infractiunile comise cu arme de foc
- Utilitatea creării unei baze de date la nivel național care sa conțină datele de identificare ale armelor de foc folosite la săvârșirea infractiunilor pe teritoriul României, precum si a celor vândute pe teritoriul României
- Expertiza balistico-judiciara:
  - competenta de efectuare
  - pregătirea expertizei
  - obiectivele expertizei(expunere detaliata)
  - examinarea armei-corp delict, a munitiei,a obiectelor pe care sunt urmele lăsate de gloante,alice sau mitralii
- Metode de comparare a proiectilelor in scopul identificării armei cu care s-a tras(exemplificare)

WORK SHOP ZIUA I(1 ora)

Sarcina I(task I)-20 min.

Se vor constitui doua grupe: grupa I va dezbate problematika realizarii unui “Ghid criminalistic de orientare pentru procurori”(utilitatea crearii unui astfel de ghid, cine sa îl realizeze, ce informatii sa contina, trasarea in concret a obiectivelor si a continutului-rezumat); grupa II va dezbate problematika realizarii unui”Manual al procurorului privind metodica cercetarii criminalistice a infractiunilor”(utilitatea crearii unui astfel de manual, cine sa îl realizeze, ce informatii sa contina, trasarea in concret a obiectivelor si a continutului-rezumat).

Grupele vor prezenta public concluziile

Sarcina II(task II)-40min.

Studii de caz:

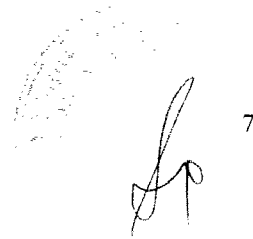
-Profilul psihologic al criminalului Konstantinos Passaris

-Dos. /P/1998 al Judecatoriei Cluj-Napoca vizand aplicarea practica a concluziilor de probabilitate ale expertizei grafoscopice

Seminar II

1.CERCETAREA CRIMINALISTICA A ACTELOR SCRISE(1 ora 30min.) - (expunere teoretica,ilustrarea practica a modalitatilor de falsificare)

- Contextul actual al examinarii actelor suspecte

- Notiunea de fals in acte in sens criminalistic prin raportare la art.288 C.pen.,art.289 C.pen. si art.290 c.pen.
- Notiunea de document-documente suspecte prin raportare la normele penale si procesual penale
- Dezbateri privind propunerea de lege ferenda exprimata in literatura de specialitate referitoare la definirea documentelor cu “sorginte de oficialitate”
- Clasificarea documentelor,conditii de valabilitate

STABILIREA FALSULUI IN ACTE:

- aspecte privind ridicarea si conservarea actelor scrise
- stabilirea materialului suport al actelor si al substantei cu care au fost scrise,stabilirea vechimii actelor si a cernelurilor
- elemente de securitate a documentelor(elementele intrinseci suporturilor materiale, cele ale imprimării,elementele accesorii de autentificare)-enumerare, descriere,metode de imitare/contrafacere,tehnici de evidentiare a falsului

a. Metodele clasice de falsificare (enumerare, descriere,tehnici de evidentiare a falsului,exemplificare)

- falsul prin inlaturare de text-mecanica (răzuirea,radierea) si chimica (corodarea, spalarea)
- falsul prin acoperire de text
- falsul prin adaugare de text

b. Falsul prin contrafacerea scrisului-problematica stabilirii falsului in cazul semnaturilor realizate prin imitatie servila/imitatie libera

c. Falsul stampilelor-modalitati de realizare

- Problematica stabilirii falsului in cazul transferarii pe actul fals a unei impresiuni de stampila autentice si a falsului realizat cu mijloace moderne de copiere

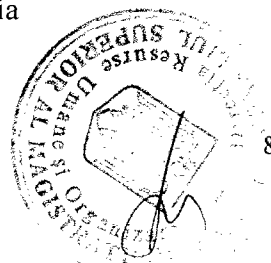
d. Cercetarea textelor dactilografiate si celor tehnoredactate (aspecte generale)

e. Tehnici moderne de copiere

- notiuni de baza despre copiatoare
- sistemul de imprimare DIAZO, THERMO FAX (descriere, specific, posibilitati de identificare)
- copiatorul electrostatic creat de firma RANKXEROX si posibilitatile de identificare ale copiatoarelor alb-negru si color
- imprimantele sistemelor de computere (specific, posibilitati de identificare, obiectivele expertizei criminalistice)

EXPERTIZA CRIMINALISTICA PRIVIND FALSUL IN ACTE

- reglementarea activitatii de expertiza criminalistica si organizarea ei in Romania

- atribuțiile Institutului National de Expertize Criminalistice, ale Laboratorului Interjudetean de Expertize Criminalistice si ale expertului din cadrul Laboratorului Interjudetean de Expertize Criminalistice
- Problematika competentei privind efectuarea expertizelor la nivelul Institutului de Criminalistica al Inspectoratului General al Politiei (reglementare actuala, coroborare cu dispozitiile Codului de procedura penala) – dezbatare cu procurorii
- Problematika competentei criminalistului cu privire la probele de comparatie:
  - -notiunea de proba de comparatie
  - -obtinerea probelor, aspecte procedurale
  - -limitele competentei criminalistului cu privire la probele de comparatie
- Concluziile expertizei si valorificarea acestora din punct de vedere probator:
  - concluziile certe
  - concluziile de imposibilitate a solutionarii problemei supuse expertizarii
  - concluziile de probabilitate
- dezbatare având ca obiect exprimarea punctelor de vedere privind valoarea probatorie a concluziilor de probabilitate prin raportare la principiul ”in dubio pro reo”.

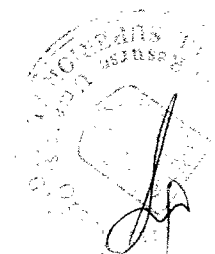
7. TACTICA CRIMINALISTICA (2 ore)

Planificarea urmarii penale (15 min.) – notiuni si principii

- planul activitatii de urmarire penala
- importanta realizarii si verificarii versiunilor

Cercetare la fata locului (1 ora si 30 min.)

- Notiunea si importanta C.F.L.
- Sediul materiei – reglemenari juridice privind activitatea de C.F.L. desfasurata de organele de urmarire penala (in cazul organelor de cercetare penala inclusiv ordinele si instructiunile M.A.I.)
- Acceptiunea de ”loc al faptei” si importanta determinarii corecte a acestuia in perspectiva C.F.L.
- Sarcinile si obiectivele C.F.L.
- Reguli tactice privind pregatirea C.F.L..
- Reguli tactice de efectuare a C..F..L.:faza statica si faza dinamica a cercetarii
- Aspecte teoretice si practice privind interpretarea stiintifica a urmelor existente in campul ifractional
- Importanta valorificarii rezultatelor C.F.L.
  - in cadrul investigatiei in curs

- -prin transferarea datelor obtinute in baze de date la nivel national (cartoteci, sisteme automate)
- -sub aspect criminologic – stabilirea profilului criminal si determinarea modului de operare (M.O.S.)
- Problematika realizarii cercetarii interdisciplinare a locului faptei, crearea echipelor mixte de cercetare
- Rolul si locul specialistului si al expertului in C.F.L.
- Reluarea si refacerea C.F.L. (reglementare juridica, tactica desfasurarii, conditii)
- Intocmirea procesului-verbal de C.F.L.

RECONSTITUIREA (15 min.)

- Notiuni generale (definitie, sarcini, obiective, când se efectueaza)
- Pregatirea reconstituirii (reguli tactice)
- Desfasurarea reconstituirii (reguli tactice)
- Problematika experimentului judiciar in contextul realizarii reconstituirii
- Notiunea de “imprejurari controversate”
- Fixarea rezultatelor reconstituirii (procesul verbal, fotografiere/filmare, inregistrare pe banda magnetica)

8. METODICA CERCETARII CRIMINALISTICE (1 ora si 30 min.)

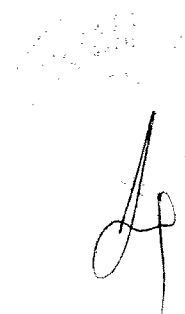
- Notiuni generale

a. Metodica cercetarii criminalistice a faptelor cauzatoare de fapte violente (30 min.)

- Notiuni generale (sfera faptelor cauzatoare de moarte violenta, activitati cuprinse in planuri de urmarire)
- Specificul cercetarii la fata locului si specificul categoriei juridice de loc al faptei
- Expertizele si constatările tehnico-stiintifice sau medico-legale
- Alte activități desfășurate de organele judiciare in procesul cercetării

b. Metodica cercetarii criminalisteice a accidentelor de munca

- Sfera reglementarii juridice a raspunderii pentru nerespectare regulilor de protectie a muncii
- Definitia accidentului de munca

- Competenta procurorului in cadrul cercetarii criminalisteice a accidentelor de munca
- Importanta cunoasterii particularitatilor organizatorice si tehnice ale muncii din unitatea in care s-a produs accidentul
- Compunerea echipei de C.F.L. – organizarea cercetarii in functie de natura si gravitatea accidentului
- Desfasurarea CFL (specific)
- Alte activitati desfasurate de organele de urmarire penala (audiere martori, ridicare de inscrisuri, dispunerea expertizelor medico-legale, tehnice, grafice, psihiatrice)
- Raportul intocmit de inspectorii din cadrul Inspectoratului Teritorial de Munca

c. Metodica cercetarii criminalistice a accidentelor de circulatie

- Notiuni generale (definirea accidentului de circulatie, factori care determina producerea)
- Stabilirea locului faptei
- Specificul cercetarii de la fata locului
- Problematika expertizelor in domeniu
- Aplicatii software folosite in expertiza criminalistica a accidentelor de trafic rutier

Prezentarea teoretica va fi imprimata pe CD-ROM si proiectata e ecran pentru vizualizare. Materialele folosite pentru ilustrare si exemplificare vor consta in imagini video, copii xerox ale documentelor originale aflate la dosarele cauzelor citate, preluari de imagine ale obiectelor corp-delict, copii ale rapoartelor de expertiza invocate.

Procurorii vor primi mape care vor contine rezumatul prezentarii teoretice, precum si modele tip ale principalelor acte procedurale care intereseaza domeniul criminalisticii (ordonante pentru efectuarea expertizelor balistice, dactiloscopice, grafoscopice, medico-legale, procese-verbale de cercetare la fata locului, de reconstituire)

WORK SHOP ZIUA II(1 ora)

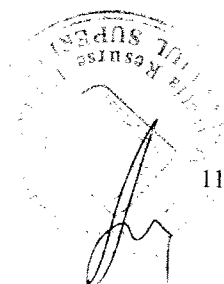
Sarcina I(task I)-20min.

Dezbateri privind realizarea cercetarii la fata locului si a reconstituirii. Se vor prezenta imagini video filmate in cauza privind cercetarea omorului comis asupra lui Ioan Luchian Mihalea.

Procurorii vor identifica:

- compunerea echipei de cercetare
- fazele realizarii activitatilor procesuale
- metodele si mijloacele folosite
- greselile tactice

Sarcina II(taskII)-40min.

Procurorii vor fi impartiti in 4 grupe si vor realiza ca sarcina comuna planificarea urmaririi penale in cauza prezentata, apoi grupa I va intocmi ordonanta de efectuare a expertizei urmelor de sange, grupa II va intocmi ordonanta de efectuare a expertizei medico-legale a cadavrului, grupa III va intocmi procesul-verbal de cercetare la fata locului, iar grupa IV va intocmi procesul-verbal de reconstituire

A circular official stamp is positioned above a handwritten signature. The stamp contains text in a circular arrangement, likely identifying the official or the institution. The signature is a stylized, cursive mark.

DESCRIEREA CURSULUI DE FORMARE ÎN DREPTUL UNIUNII EUROPENE

Scopul general al cursului

Scopul general al cursului este conștientizarea rolului care revine procurorilor cu privire la aplicarea dreptului UE relativ la propriul nostru sistem de drept

Obiectivele generale ale cursului

1. familiarizarea magistraților cu noțiunile specifice dreptului UE;
2. identificarea referințelor corecte pentru o viitoare aplicare a acestora;
3. înțelegerea rolului și incidenței dreptului UE raportat la dreptul intern;
4. cunoașterea modului general de aplicare a normelor europene;
5. analiza și aplicarea normelor europene în domenii specifice ale dreptului.

Unitățile tematice

I. Cadrul constituțional specific Uniunii Europene post-Lisabona

Teme:

1. Cadrul constituțional specific Uniunii Europene

- procesul de integrare europeană
- structura constituțională a Uniunii Europene
- valorile și obiectivele Uniunii Europene
- principalele instituții ale UE și atribuțiile lor
- rolul care revine Curții de Justiție a Uniunii Europene

2. Izvoarele specifice dreptului UE

- izvoare primare și derivate
- reflecție asupra diferențelor dintre diversele tipuri de acte adoptate de instituțiile UE.
- părțile principale ale unei hotărâri pronunțate de către CJUE, sugestii de citire rapidă, surse electronice (curia, Eur-Lex)

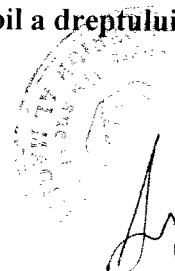
II. Competențele generale ale magistraților în aplicarea dreptului UE

Teme:

1. Aplicarea cu prioritate a dreptului UE în anumite condiții, cu înlăturarea dreptului intern contrar, fără a recurge la sesizarea Curții Constituționale cu o excepție de neconstituționalitate.

- în ce constă obligația aplicării acestui principiu de către magistrați?
- aplicarea acestui principiu de către Curtea Constituțională din România și de către instanțele judecătorești

2. Efectul direct al anumitor norme UE; obligația de interpretare pe cât posibil a dreptului intern în conformitate cu directivele relevante.

- condițiile necesare pentru ca prevedere de tratat să aibă efect direct
- importanța tipului de raporturi juridice dintre părțile unui litigiu pentru aplicarea teoriei efectului direct
- efectul juridic al regulamentelor și deciziilor adoptate de instituțiile UE
- condițiile necesare pentru ca o normă de directivă să aibă efect direct
- importanța termenului de transpunere al unei directive
- cunoaște limite teoria efectului direct în dreptul penal?
- obligația de interpretare conformă aflată în sarcina instanțelor judecătorești
- noțiunea de „interpretare contra legem”

III. Cooperarea judiciară în materie penală

1. Introducere.

Trăsăturile actelor specifice acestui domeniu – decizia cadru

Competența limitată a CJUE - 2014

Legea 340/2009 de acceptare a jurisdicției Curții în conformitate cu art. 35 din Tratatul UE – aspecte procedurale

TFUE - Protocolul 36, titlul VII

2. Mandatul European de Arestare (MEA)

Evoluție- de la extrădare la recunoaștere în cadrul UE;

Definiție și reglementare;

Domeniu de aplicare și natură juridică:

Emiterea MEA:

Obiect și condiții;

Autorități competente;

Forma și conținutul mandatului;

Procedura de transmitere;

Procedura de predare/preluare;

Retragerea MEA.

Amânarea/refuzul executării

3. Principiul recunoașterii reciproce și principiul ne bis in idem

Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009 de modificare a Deciziilor-cadru 2002/584/JAI, 2005/214/JAI, 2006/783/JAI, 2008/909/JAI și 2008/947/JAI, de consolidare a drepturilor procedurale ale persoanelor și de încurajare a aplicării principiului recunoașterii reciproce cu privire la deciziile pronunțate în absența persoanei în cauză de la proces

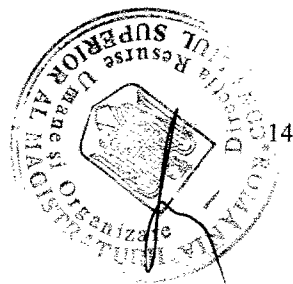
Jurisprudență relevantă

C-105/03 , Maria Pupino

C 467/05, Giovanni Dell’Orto

C 404/07, György Katz

C 303/05, Advocaten voor de Wereld

C-296/08 Santesteban Goicoechea
C 388/08 PPU, Artur Leymann, Aleksei Pustovarov
C 354/04 P, Gestoras Pro Amnistía
C 355/04 P, Segi
C 66/08, Szymon Kozłowski
C 297/07, Klaus Bourquain
C 367/05, Norma Kraaijenbrink
C 288/05, Jürgen Kretzinger
C 491/07, Vladimir Turanský

Agenda

Ziua 1. I, II și III. 1
Ziua 2. III. 2 și III. 3

CONVENȚIA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

SEMINARUL I

Introducere în Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Dreptul la viață. Interzicerea relor tratamente. Dreptul la libertate și siguranță. Interzicerea discriminării

1. Convenția (istoric/geneză și evoluție, ratificarea de către România)
2. Ierarhia normelor, potrivit Constituției – rangul Convenției
3. Instituții/mecanismul de protecție a drepturilor omului: Curtea Europeana, Comitetul Miniștrilor și executarea hotărârilor CEDO
4. Procedura în fața Curții Europene a Drepturilor Omului
5. Competența Curții: personală (calitatea de victimă) /materială /temporală /teritorială)
6. Condiții de admisibilitate pentru plângerile individuale. Protocolul 14.
7. Propunere de studiu de caz: hotărârea Pantea împotriva României.
8. Definierea dreptului la viață;
9. Aprecierea gradului de gravitate pentru « rele tratamente »;
10. Obligația de anchetă efectivă;
11. Condițiile privării de libertate; garanțiile pentru deținuți;
12. Probleme speciale în cauzele împotriva României pe articolele 2, 3, 5 și 14 din Convenție.

Jurisprudența CEDO discutată la seminarul nr. 1:

23. Hotărârea CEDO în cazul *Bursuc împotriva Romaniei* (din 12 octombrie 2004);
24. Hotărârea CEDO în cazul *Carabulea împotriva Romaniei* (din 13 iulie 2010) ;
25. Hotărârea CEDO în cazul *Pantea împotriva Romaniei* (din 3 iunie 2003);
26. Hotărârea CEDO în cazul *Mugurel Soare împotriva României* (din 22 februarie 2011)
27. Hotărârea CEDO în cazul *Varga împotriva României* (din 1 aprilie 2008)
28. Hotărârea CEDO în cazul *Calmanovici împotriva României* (din 1 iulie 2008)
29. Hotărârea CEDO în cazul *Samoilă și Cionca împotriva României* (din 4 martie 2008)

30. Hotărârea CEDO în cazul *Rupa împotriva României (Nr. 1)* (din 16 decembrie 2008)

31. Hotărârea CEDO în cazul *Scundeanu c. României* (din 2 februarie 2010)

SEMINARUL II

Dreptul la un proces echitabil. Libertatea de exprimare. Dreptul la viață privată și familială, la respectarea domiciliului și corespondenței.

6. Sfera noțiunii de proces echitabil
7. Garanțiile specifice pentru acuzați
8. Libertatea de exprimare: definirea conceptelor, restricțiile, libertatea presei.
9. Sfera vieții private; noțiunea de « viață familială », de « domiciliu » și « corespondență»; ingerințe; condiții.
10. Probleme speciale în cauzele împotriva României pe articolele 6, 8, 10 din Convenție.

Jurisprudența CEDO:

1. Hotărârea CEDO în cazul *Abramiuc împotriva României* (din 24 februarie 2009)
2. Hotărârea CEDO în cazul *Maszni împotriva României* (din 21 septembrie 2006)
3. Hotărârea CEDO în cazul *Stoianova și Nedelcu împotriva României* (din 4 august 2005)
4. Hotărârea CEDO în cazul *Boldea împotriva României* (din 15 februarie 2007).
5. Hotărârea CEDO în cazul *Dalban împotriva Romaniei* (din 28 septembrie 1999);
6. Hotărârea CEDO în cazul *Cumpănă și Mazăre împotriva Romaniei* (din 17 decembrie 2004) – Marea Cameră;
7. Hotărârea CEDO în cazul *Sabou și Pârcălab împotriva Romaniei* (din 28 septembrie 2004);
8. Hotărârea CEDO în cazul *Bulfinsky împotriva României* (din 1 iunie 2010)

ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE PROFESIONALĂ

Tematica pentru disciplina etica și deontologie profesională este comună aplicându-se *mutatis mutandis* pentru judecători respectiv pentru procurori

OBIECTIVE

Cunoașterea principiilor organizării judiciare din România și a instituțiilor implicate în făurirea actului de justiție reprezintă o condiție necesară pentru formarea oricărui magistrat. Modul cum sunt organizate și funcționează instituțiile care fac parte din sistemul judiciar constituie premisa desfășurării eficiente a activității de către acesta.

În același timp, orice magistrat trebuie să conștientizeze care este rolul său într-o societate democratică. Din această perspectivă, cunoașterea principiilor sub care își va exercita profesia, a garanțiilor oferite de lege, a incompatibilităților, interdicțiilor și a îndatoririlor profesionale este o necesitate pentru orice magistrat.

Excelenta pregătire profesională a unei persoane nu este prin ea însăși suficientă pentru ca aceasta să fie un bun magistrat. Dintotdeauna, conduita magistratului a fost percepută de justițiabili și întreg corpul social ca un important factor în realizarea credibilității justiției, garanție a eficienței sistemului judiciar.

Tocmai de aceea, în procesul de pregătire a magistratului, o importantă coordonată o reprezintă și modelarea personalității sale, prin dezvoltarea însușirilor și aptitudinilor etice și deontologice de care acesta va trebui să dea dovadă în activitatea propriu zisă.

În acest sens, programul urmărește cunoașterea dispozițiilor cuprinse în Codul Deontologic al Magistraților, dar și abordarea unor alte teme, cum ar fi comunicarea în ședința de judecată, schimbarea de mentalitate în sistemul judiciar, relațiile cu mass-media, identificarea problemelor etice ale magistraților și găsirea de soluții, rolul magistratului în societate.

BIBLIOGRAFIE

- Codul Deontologic al Magistraților
- extrase din Constituția României, Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, legea nr 303/2004, legea nr 304/2004, legea nr 317/2004, Codul de procedură civilă, Codul de procedură penală, legea nr 161/2003
- Codul deontologic al ziaristului adoptat de Clubul Român de Presă
- Carta Universală a Judecătorului
- Carta Europeană privind Statutul Judecătorilor
- Recomandarea nr (94)12 a Comitetului miniștrilor statelor membre ale Consiliului Europei cu privire la independența, eficiența și rolul judecătorilor
- Principiile Fundamentale privind Independența Judecătorilor adoptate de Înalțul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului
- Avizele nr 1 și nr 2 ale Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni

MODUL DE ABORDARE

- discuții interactive între formator și participanți pe baza unor cazuri practice sau articole de presă prezentate de formator
- lucru pe grupuri;
- simulări de procese.

STRUCTURĂ ȘI CONȚINUT

Tematica și problemele esențiale analizate în cadrul fiecărui seminar sunt următoarele:

Seminar 1 - Independența și imparțialitatea magistratului. Promovarea supremației legii.

- identificarea normelor care consacră principiul independenței justiției
- sensul noțiunii de justiție independentă – corelația cu disp. art 6 din CEDO

Identificarea de situații ce constituie sau pot constitui imixțiuni sau presiuni asupra independenței magistratului:

1. comunicarea către instanțe a unei adrese din partea Ministerului Justiției prin care se aduce la cunoștință acestora opinia acestei instituții cu privire la modul de interpretare a unui text legal; reproducerea opiniei Ministerului Justiției în considerentele unei hotărâri judecătorești; analizarea ipotezelor în care o astfel de adresă ar fi emisă de către CSM, Parlament, Guvern, Președinție, instanțele superioare.
2. conducătorul instanței sau al parchetului ori un alt magistrat intervine pentru a se pronunța o anumită soluție într-un dosar; identificarea de cauze ce pot genera astfel de situații; confruntarea judecătorului cu un justițiabil realizată de conducătorul instanței sau al parchetului cu privire la justetea unei conduite sau acțiuni a magistratului respective; soluții.
3. mediatizarea excesivă a unui dosar ori exprimarea de opinii ale politicienilor cu privire la soluția ce ar trebui pronunțată într-un dosar; garanții oferite de lege magistratului în astfel de situații.
4. chestionarea judecătorului de către un judecător inspector cu privire la modul de îndeplinire a obligațiilor administrative, justetea unor măsuri procesuale sau soluții pronunțate.
5. cererea președintelui instanței adresată noilor magistrați de a se interesa anterior pronunțării soluțiilor despre practica judiciară a instanței și de a da soluții în concordanță cu această practică

Fapte sau conduite ce afectează independența magistratului sau creează aparența lipsei de independență

1. participarea magistratului la o campanie electorală
2. refuzul unei autorități publice de a comunica un înscris cerut de instanță, motivat pe lipsa utilității acestuia în dosarul respective; revenirea asupra probei respective de către magistrat
3. reflectarea independenței justiției în mass-media
4. întâlnirile magistratului cu politicieni în diverse locuri: instanță/parchet, restaurant, tenis, fotbal, etc.
5. discuții pe teme politice purtate de magistrat în diverse situații: birou, holul instanței/parchetului, acasă, restaurant, întâlniri ocazionale
6. intrarea împreună a judecătorului și procurorului în sala de judecată, discuțiile dintre aceștia purtate în timpul ședinței fără a fi auzite de alte persoane; așezarea în spațiu a judecătorului și procurorului în sala de judecată.

[Handwritten signature]

7. participarea magistratului la lansarea unei cărți de către un fost profesor sau altă persoană care îndeplinește în acel moment și o funcție politică
8. rezumarea ideilor privind independența justiției

- identificarea normelor care consacră principiul imparțialității magistratului
- sensul noțiunii imparțialitate – corelația cu disp. art 6 din CEDO

Identificarea de situații în care se poate pune problema imparțialității magistratului

1. relația de prietenie dintre magistrat și avocatul care pledează într-un dosar repartizat aleatoriu magistratului respective; soluții
2. capacitatea obiectivă a magistratului de a soluționa cauzele în care figurează o persoană ce i-a adus anterior grave acuzații, cu ocazia judecării unui alt dosar; posibilitatea magistratului de a judeca un dosar în care figurează ca parte o persoană ce l-a chemat în judecată pe magistrat într-un alt dosar.
3. după o discuție anterioară asupra interpretării unui text legal dintre un magistrat și un avocat, în mod aleatoriu unul dintre dosare în care pleda avocatul respectiv este repartizat judecătorului cu care discutase. În dosarul respective se pune problema interpretării textului în discuție.; se analizează și situația în care judecătorul și-a spus opinia cu privire la modul de interpretare a unui text legal printr-o altă hotărâre sau într-un articol scris într-o revistă de specialitate.
4. nemotivarea hotărârii sau a măsurilor dispuse pe parcursul procesului; neanalizarea tuturor motivelor determinante invocate de reclamant sau a apărărilor esențiale formulate de pârât
5. participarea magistratului la judecata unei cauze în care una dintre părți este un coleg de instanță, grefier, prieten
6. participarea magistratului la judecata unui proces de furt din locuințe după ce el însuși a fost victima unei astfel de infracțiuni
7. atitudinea magistratului în timpul conducerii ședinței de judecată care nu pune în discuția părților o cerere formulată de una dintre acestea, nu privește absolute deloc spre una dintre părți, nu îi acordă cuvântul acesteia pentru a formula concluzii, își exprimă punctul de vedere cu privire la justetea pretențiilor solicitate
8. participarea judecătoarei la judecata unei infracțiuni de viol, în condițiile în care rechizitoriul a fost întocmit de prietenul acesteia cu care urma să se căsătorească, respingerea unei probe cu expertiză medico legală solicitată de inculpat cu motivarea că nu mai este utilă în raport de celelalte probe administrate, refuzul de a se abține, tolerarea discursului discriminatoriu față de rasa și naționalitatea inculpatului, discurs formulat de avocatul părții vătămate care este în același timp și senator; aplicarea pedepsei maxime.
9. rezumarea ideilor privind imparțialitatea

- identificarea textelor care consacră principiul promovării supremației legii și conținutul normativ al acestora

Identificarea de situații în care se poate pune problema încălcării principiului promovării supremației legii

1. tratament discriminatoriu al magistratului față de părți, legat de rasa, sexul, religia, naționalitatea, statutul socioeconomic, politic sau cultural al acestora;; amenințarea părții de către magistrat

- magistratul respinge cererea de amânare formulată de parte pentru a-și angaja apărător cu motivarea că se tinde la tergiversarea judecății întrucât se vede după modul în care este îmbrăcată partea că nu are mijloace financiare pentru a plăti un avocat;
- magistratul ceartă pe una din părți de etnie romă pentru atitudinea necorespunzătoare din sala de judecată și pentru faptul că în jurul său miroase urât, afirmând în final următoarele “voi țiganii ar trebui să învățați să vă spălați întâi și apoi să aveți curajul să intrați într-un tribunal”
- 2. tolerarea de către magistrat a manifestărilor discriminatorii desfășurate în procedura pe care o instrumentează: în timpul concluziilor orale avocatul uneia din părți exprimă opinii negative legate de naționalitatea părții adverse iar judecătorul zâmbește , fără a avea nici o reacție.
- judecătorul se antepunonță asupra vinovăției inculpatului; în timp ce acesta declară că nu a săvârșit fapta judecătorul îl întreabă ironic”Și vrei să te cred?”
- 3. magistratul dispune o măsură sau pronunță o soluție justificând-o pe considerente legate de naționalitatea sau orientarea sexuală a uneia dintre părți: de exemplu cererea reclamantului de încredințare a minorului în favoarea sa este respinsă pe considerentul că acesta este homosexual .
- 4. magistratul justifică respingerea unei acțiuni pe considerentul că încă nu s.a adoptat de către Parlament o lege prin care să se reglementeze raportul juridic litigious
- 5. în timpul interviului acordat unui ziarist judecătorul declară că dacă o lege nu este conformă cu principiile sale el nu o va aplica; de asemenea, critică modul de reglementare de către legiuitor a unei relații sociale: de exemplu, posibilitatea de a candida la o funcție de autoritate publică a unei persoane ce are cazier penal.
- 6 magistratul procuror exercită violențe fizice și proferează injurii asupra persoanei învinuite ori tolerează astfel de fapte săvârșite de polițiști
- 7. rezumarea ideilor privind promovarea supremației legii

Seminar 2 - Exercițarea îndatoririlor profesionale și de serviciu ale magistratului.

- identificarea textelor relevante și conținutul normativ al acestora

1. realizarea unei secvențe procesuale privind administrarea interogatoriului pârâtei într-un proces de ieșire din indiviziune între foști soți,. În cuprinsul interogatoriului vor fi incluse întrebări inutile în raport de obiectul cauzei, întrebări confuze sau care conțin termeni juridici pe care pârâta nu-i înțelege.

Actorii vor fi instruiți de către formator. Cât timp va dura instruirea actorul care interpretează rolul judecătorului va studia dosarul pus la dispoziție de formator

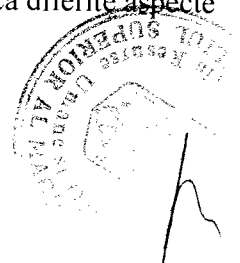
Se va interveni în cursul procedurii, partea va fi întreruptă, etc

Se va solicita pârâtei să joace rolul unei “femei de mahala”.

Se urmărește modul în care judecătorul conduce ședința, interacționează cu părțile, le explică acestora rolul lor în sala de judecată

La final se vor asculta opiniile judecătorului, actorilor implicați, observatorilor iar formatorul își va exprima propria opinie. Discuțiile vor fi axate pe modul de desfășurare a ședinței iar nu pe probleme de drept

2. regizarea și realizarea unui proces simulat cu participarea a 7-11 persoane.. Obiectul dosarului îl constituie constatarea nulității absolute a 4 contracte de vânzare cumpărare privind apartamente din același bloc, contracte încheiate de același vânzător cu patru familii diferite . Se vor invoca diferite aspecte

procedurale și se vor formula cereri (de ex: lipsa de procedură cu o anumită parte, lipsa calității de reprezentant a unui avocat pentru anumite părți, cerere de amânare pentru avocat, necertificarea înscrisurilor, etc), însă se vor stabili anterior cu actorii și soluțiile ce urmează a fi aplicate pentru ca judecătorul să nu fie în dificultate în ceea ce privește măsura procedurală pe care o va dispune;

- de exemplu: după ce se invocă lipsa de procedură cu una dintre părți iar celelalte părți formulează opinii pro și contra în momentul în care judecătorul trebuie să decidă va intra în sală partea față de care se invocase viciul de procedură;

- de ex: în momentul în care judecătorul va delibera asupra cererii de amânare, partea care a formulat această cerere va declara că își angajează pe loc pe unul dintre avocații care se află în sală.

Se va solicita actorilor să întrerupă cursul dezbaterilor, să vorbească asupra altor probleme decât cele asupra cărora li s-a acordat cuvântul, să se plângă pentru că nu li se dă cuvântul sau pentru că sunt întrerupți, să se impună prin tonalitatea vocii, să facă mișcări teatrale, să solicite imperativ judecătorului luarea unor măsuri, să vorbească între ei, etc. Una dintre părți care nu va fi asistată de avocat va vorbi doar dacă I se va acorda cuvântul.

Scopul procesului este de a urmări modul în care judecătorul reușește să conducă dezbaterile, să stăpânească părțile, să comunice cu acestea, să ajute partea care nu vorbește să-și exprime punctul de vedere, să aibă o atitudine civilizată și imparțială față de părți, etc.

De asemenea, se vor urmări și identifica manifestările non verbale ale judecătorului, în special privirea, mimica, gestica.

La final vor vorbi pe rand judecătorul, părțile, avocații și observatorii din sală apoi formatorul.

Relația magistratului cu presa

1. Magistratul constată că într-unul din ziare s-a scris un articol în care I se aduc acuzații privind imparțialitatea sa, lipsa de profesionalism, lipsa de independență față de anumite grupuri de presiune, etc.

Care sunt soluțiile posibile pe care le poate lua magistratul și care ar fi cea mai bună?

În cazul în care magistratul respectiv solicită colegului său care conduce Biroul de informare și relații publice să transmită un comunicat către presă pentru a asigura corecta informare a opiniei publice care ar trebui să fie atitudinea acestuia din urmă?

2. După pronunțarea unei soluții la magistrat se prezintă un prieten al său care este și reporter la o televiziune iar acesta îl roagă să-i spună care au fost considerentele esențiale pentru care a dispus soluția respectivă.

Care ar trebui să fie răspunsul magistratului?

La punct 1 și 2 se analizează și rolul și atribuțiile biroului de informare și relații publice din cadrul instanței.

Aspecte specifice din sala de judecată

3. Se analizează următoarele aspecte:

- judecătorul nu salută părțile, nu declară deschisă ședința de judecată și nu precizează numărul completului de judecată pe care începe să-l prezideze;

- judecătorul ironizează părțile sau avocații în legătură cu anumite conduite sau în legătură cu competența profesională a acestora;
  - judecătorul vorbește foarte încet în sală încât vorbele sale pot fi auzite doar la 2-3 m;
  - judecătorul se enervează foarte tare și începe să țipe la părți ori să le jignească;
  - judecătorul intră în discuții personale cu părțile sau avocații ori polemizează cu avocații asupra unor chestiuni juridice;
  - judecătorul sancționează cu amendă orice conduită sau atitudine necorespunzătoare din sala de judecată, indiferent de gravitatea acesteia;
  - judecătorul îi spune unui avocat că mai are 5 minute pentru a formula concluzii și imediat își scoate ceasul de la mână și îl îndreaptă cu cadranul spre sală;
  - judecătorul folosește termeni juridici de specialitate sau tolerează folosirea acestora și nu se asigură că toate părțile implicate în proces înțeleg sensul acestora ori dându-și seama că unele dintre părți nu înțeleg nu intervine pentru a da explicații.
  - magistratul relatează unor persoane pe care le-a întâlnit ocazional la o petrecere aspecte legate de activitatea sa profesională: programul de lucru, ce atribuții are instanța/parchetul unde funcționează, ce atribuții are conducătorul instanței/parchetului, volumul de muncă, probitatea profesională a sa și a colegilor. De asemenea, le relatează diverse situații de fapt pe care le judecă, indicând numele părților implicate în procesele respective;
  - magistratul întârzie repetat de la serviciu, generând începerea cu întârziere a ședinței de judecată;
  - ședința de judecată este suspendată fără a se anunța verbal durata suspendării și fără a se afișa în scris la intrarea în sală durata suspendării;
  - magistratul pleacă în timpul serviciului și consumă băuturi alcoolice- magistratul consumă frecvent băuturi alcoolice la serviciu sau vine în stare de ebrietate
- Comunicarea în instanță

1. Importanța unei bune comunicări în instanță. Mijloacele de comunicare: verbale/nonverbale.

Comunicarea nonverbală

2. Rolul privirii și al distanțelor în procesul de comunicare

Se vor realiza 4 secvențe teatrale

a) avocatul formulează concluzii în fața judecătorului la o distanță de 60- 40 cm. Ambele părți stau pe scaun; între ele există o masă cu o lățime de max 50 cm

Se va cere judecătorului să privească atent pe avocat iar privirea să fie fixată pe centrul imaginii al unui triunghi isoscel a cărui latură de jos este linia ce unește cei doi ochi (practic privirea va fi ținută pe frunte undeva mai sus de mijlocul liniei ce unește cei doi ochi .

Se va cere avocatului ca în timp ce va formula concluzii să înainteze cu mâinile sau cu o parte a corpului spre judecător.

La final vor fi întrebați actorii cum s-au simțit din postura pe care au avut-o. Va fi întrebat avocatul cum i s-a părut privirea judecătorului iar judecătorul ce efect a avut distanța foarte mică. Vor fi ascultate opiniile observatorilor. Vor fi identificate manifestările nonverbale ale părților.

Formatorul va concluziona că privirea atentă ținută în zona frunții, mai sus de linia ce unește cei doi ochi este considerată o privire oficială iar distanța mai mică de 40 cm este considerată o distanță intimă

b) doi dintre auditori vor discuta la o distanță de aproximativ 1m și 50 cm despre o temă la alegere.
Se va solicita unuia dintre aceștia să-l privească pe celălalt în zona delimitată de triunghiul imaginar ce are drept vârfuri cei doi ochi și bărbia.

La final vor fi ascultate opiniile actorilor în legătură cu rolul distanței și al privirii în procesul de comunicare.

Formatorul va concluziona că privirea îndreptată în zona feței este considerată o privire de anturaj iar distanța cuprinsă între 40 cm și 2 m este considerată o distanță personală

c) avocatul formulează concluzii în fața judecătorului la o distanță de aproximativ 1,5 -2m. Ambele părți stau pe scaun.

Se va cere judecătorului să privească pe avocat în zona corpului mai jos de bărbie.
Este de indicat ca pentru această secvență rolul judecătorului să fie jucat de un bărbat iar al avocatului de o femeie.

La final vor fi ascultate opiniile actorilor în legătură cu rolul distanței și al privirii în procesul de comunicare. Se vor identifica manifestările nonverbale.

Formatorul va concluziona că privirea îndreptată în zona corpului mai jos de bărbie este considerată o privire intimă.

d) avocatul formulează concluzii în fața judecătorului la o distanță de aproximativ 3m. Ambele părți stau pe scaun.

Se va cere judecătorului să privească în lateral, pe geam sau în dosar în timp ce avocatul formulează concluzii.

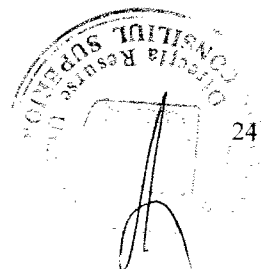
La final vor fi ascultate opiniile actorilor în legătură cu rolul distanței și al privirii în procesul de comunicare. Se vor identifica manifestările nonverbale.

Formatorul va concluziona că distanța mai mare de 2 m este considerată o distanță socială adecvată procesului de comunicare dintre judecător și părți în sala de judecată.

3. Situații de risc sau de criză în timpul ședinței de judecată sau audierii la parchet
- modul de rezolvare a unei astfel de situații

- se va realiza o secvență teatrală cu o situație de criză: în timp ce este audiat inculpatul acesta începe să vorbească din ce în ce mai tare, amenință că-și va da foc în sală dacă va fi condamnat și scoate o sticlă și o brichetă încercând să o aprindă

4. Rezumarea ideilor despre exercitarea îndatoririlor profesionale
- se vor împărți auditorii în două grupuri, fiecare dintre acestea urmând să identifice acțiuni, conduite, manifestări contrare sau corespunzătoare îndatoririlor profesionale

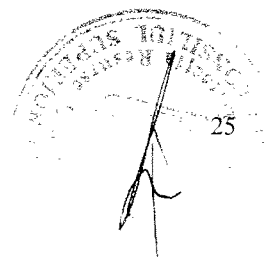
Seminar 3 - Onoarea și demnitatea profesiei de magistrat

1. Identificarea textelor relevante și conținutul normativ al acestora
2. Vor fi analizate următoarele situații:

- fapta magistratului de a plagia opera unei alte persoane;
- fapta magistratului de a chema în judecată un vecin, coleg, prieten pentru recuperarea sumei de 700.000 lei
- frecventarea unui club despre care în mass-media s-a relatat că ar constitui loc pentru consumul de droguri sau pentru prostituție
- participarea în calitate de spectator la un spectacol de striptease
- conflictul verbal sau fizic cu vecinii
- interpretarea unui rol într-un film
- interpretarea unui rol într-un spot publicitar
- negocierea produselor în piață
- folosirea vocii în spoturi publicitare sau filme
- prezentarea modei de către magistrat
- magistratul este membru al unei formații muzicale
- participarea la o nuntă, botez cunoscând că la respectivul eveniment participă și persoane bănuite public de săvârșirea unor infracțiuni grave
- certuri între magistrați
- bârfele între magistrați
- fapta magistratului de a critica conduita unui coleg sau competența profesională a acestuia
- plățirea de bani sau alte servicii pentru obținerea unor plăceri sexuale de către magistrat
- fumatul în birou
- corpul sau hainele nespălate
- cumpărarea unor bunuri la licitație publică
- participarea la un simpozion în străinătate cu ajutorul unei sponsorizări oferite de un cunoscut om de afaceri din comunitate
- prietenia cu o persoană care are mai multe litigii pe rolul instanței sau parchetului unde funcționează magistratul

Rezumarea ideilor despre onoarea și demnitatea profesiei de magistrat

Seminar 4 – Incompatibilitățile și interdicțiile privind magistrații. Răspunderea magistraților. Abateri disciplinare. Procedură de sancționare. Asociațiile magistraților

Incompatibilități și interdicții privind pe magistrați

1. Identificarea textelor relevante și conținutul normativ al acestora

- Incompatibilitatea funcției de magistrat cu orice altă funcție, mai puțin cea din învățământul superior : justificare, critică
- interdicția participării la jocuri de noroc pentru care nu este asigurată transparența fondurilor: justificare
- interdicția desfășurării activităților comerciale sau de arbitraj: justificare, critică
- interdicția magistratului de a avea calitatea de asociat sau de membru în organelle de conducere, administrare sau control la societăți civile, societăți comerciale, inclusiv bănci sau alte instituții de credit, societăți de asigurare ori financiare, companii naționale, societăți naționale sau regii autonome; se va analiza posibilitatea magistratului de a încheia o convenție civilă cu o societate de asigurare prin care să încheie contracte de asigurare în numele societății în schimbul unui comision.
- interdicția magistratului de a comenta sau justifica în mass-media hotărârile pronunțate de ei sau de a-și exprima public opinia cu privire la procese aflate în curs de desfășurare sau asupra unor cauze cu care a fost sesizat parchetul; se va analiza și posibilitatea magistratului de a participa la emisiuni audio-vizuale sau de a scrie articole în presă despre problemele administrative sau de infrastructură ale sistemului judiciar ce afectează corectitudinea actului de justiție; de asemenea, posibilitatea magistratului de a comenta în mass-media conduita și măsurile administrative adoptate de conducătorul instanței și care, în opinia magistratului, încalcă regulile deontologice sau afectează în mod negativ exercitarea actului de justiție.
- dreptul magistratului de a fi membru al unei asociații sau fundații

Răspunderea magistraților. Abateri disciplinare. Procedură de sancționare

1. Identificarea textelor relevante și conținutul normativ al acestora
2. răspunderea penală a magistraților
3. răspunderea patrimonială a magistraților pentru erorile
Judiciare: cazuri posibile
4. răspunderea disciplinară a magistraților
  - abaterile disciplinare
  - sancțiunile disciplinare
  - procedura aplicării sancțiunilor disciplinare: atribuțiile judecătorilor inspectori sau procurorilor inspectori din cadrul curților de apel, respectiv, parchetelor de pe lângă aceste instanțe; atribuțiile inspectorilor din cadrul CSM

Asociațiile magistraților

- asociațiile magistraților din România

De asemenea, se va discuta despre relațiile acestor asociații cu asociațiile profesionale din alte state.